

Jaarverslag Erfgoed Juzt 2020

Bestuur Erfgoed Juzt: 18 maart 2020

1. Inleiding: over Erfgoed Juzt

Het verleden verdient een toekomst

Stichting Erfgoed Juzt bewaart historisch materiaal afkomstig van Juzt en haar ruim 20 rechtsvoorgangers uit de afgelopen 100 jaar (zie pagina 4). Naast bewaren van historisch archief helpt Erfgoed Juzt ook oud-cliënten, die hun herinnering aan vroegere hulp willen ophalen. Het historisch materiaal helpt hen daarbij, maar Erfgoed Juzt heeft geen persoonsdossiers. Die berusten elders, o.m. bij de zes rechtsopvolgers, aan wie het inmiddels opgeheven Juzt de jeugdzorg ze heeft overgedragen. Oudere dossiers zijn conform de Jeugdwet vernietigd.

Erfgoed Juzt is een zelfstandige Anbi geregistreerde stichting, opgericht in 2011. Na de opheffing van Juzt is Erfgoed Juzt in 2020 verhuisd van de villa op het terrein van Juzt in Rijsbergen naar een ander voormalig terrein van Juzt, Lievenshove in Oosterhout. Dat is nu eigendom van de gemeente Oosterhout, die wij voor dit onderdak heel dankbaar zijn.

De collectie van Erfgoed Juzt

De voorwerpen bij Erfgoed Juzt bestaan uit folders, naamborden, psychologische en medische instrumenten en PR materiaal, zoals een film van een bezoek van prinses Beatrix. Ook zijn er vitrines met historisch materiaal. Die erfgoed-voorwerpen zijn vaak door rechtsvoorgangers van Juzt aan Erfgoed Juzt ter beschikking gesteld of door (oud) medewerkers geschonken. Erfgoed Juzt heeft in goed overleg ook een ronde langs de te sluiten locaties van Juzt gemaakt. Zo is een groot deel van het erfgoed-materiaal veilig gesteld.

Prinses Beatrix bezoekt de Krabbebossen

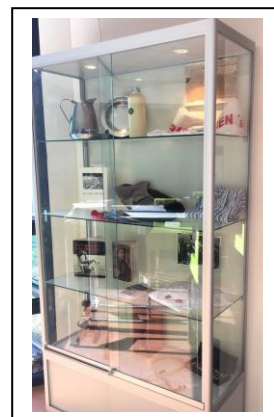

Waarom herinneren?

Juzt en de rechtsvoorgangers hebben voor veel mensen een belangrijke rol in hun leven gespeeld. Oud-bewoners zijn er voor een deel van hun jeugd opgegroeid en vragen zich achteraf af wat dat voor hen heeft betekend. Veel oud medewerkers hebben er hun vak geleerd en werken nu in wijkteams en elders in de jeugdhulp, veelal in West-Brabant. Andere collega's zijn inmiddels met pensioen.

Nu Juzt niet meer bestaat, horen we van veel mensen dat zij het een goed idee vinden dat van die geschiedenis een soort erfgenaam blijft bestaan.

Ervaringen van toen kunnen ook lering zijn voor de jeugdzorg van nu. Ze kunnen helpen om valkuilen te voorkomen. 100 jaar jeugdzorggeschiedenis van Juzt en voorgangers verdient daarom een plek in de Westbrabantse geschiedschrijving.

Toekomstplannen Erfgoed Juzt

Na de drukte rond de opheffing van Juzt kan Erfgoed Juzt zich weer gaan richten op toekomstplannen:

- Het voortzetten van informeren van oud-cliënten.
- Het beschikbaar blijven voor overdracht van historisch materiaal door oud-medewerkers.
- Het verzamelen van verhalen over de jeugdzorghistorie in West-Brabant.
- Het bieden van rondleidingen voor oud-cliënten en een locatie voor reünies.
- Het publiceren van periodieke informatie voor de 'Vrienden van Erfgoed Juzt'.
- Het organiseren van exposities: in 2021 in museum de Weeghreyse te Zundert, <https://www.bndestem.nl/breda/krabbebossen-van-bleekneusjes-uit-de-jaren-dertig-tot-wijsneusjes-van-later~a4169fb53/>
- Doe mee en meld je aan als vriend of vertel je verhaal op www.erfgoedjuzt.nl.

2. 2020: een bijzonder jaar

Opheffing Juzt

Met stip het belangrijkste voor Erfgoed Juzt in 2020 was de opheffing van Juzt.

Dat was sowieso een verdrietige zaak voor cliënten en medewerkers.

Voor Erfgoed Juzt betekende het ook een fors verlies, namelijk van de door Juzt beschikbaar gestelde huisvesting en daaromheen de materiële steun in het dagelijks werk. Daarnaast ging de toezichtsfunctie op Erfgoed Juzt, die Juzt van de start van Erfgoed Juzt heeft gehad, bij de opheffing van Juzt verloren.

Ter compensatie van het verlies aan materiële steun heeft Erfgoed Juzt een bedrag van Juzt ontvangen voor exploitatiekosten in de komende jaren, wat als 'reserve exploitatie' op de balans is opgenomen. Daarnaast hebben Erfgoed Juzt en Juzt in een overdrachtsovereenkomst vastgelegd dat alle voorwerpen en dergelijke van Juzt en rechtsvoorgangers, die bij Erfgoed Juzt berusten, ook bezit zijn c.q. worden van Erfgoed Juzt en dat Erfgoed Juzt daarvoor zorgvuldig zal zorgen.

Nieuwe statuten met een Raad van Toezicht

In overleg met Juzt heeft het bestuur van Erfgoed Juzt ervoor gekozen om de toezichtsfunctie te beleggen in een Raad van Toezicht. Deze werd in juli 2020 geïnstalleerd middels een statutenwijziging. De Raad van Toezicht bestaat uit: mw. H. Huijbregts-Schiedon, prof. R. Scholte, T. Horn.

Nieuw onderkomen

Door het opheffen van Juzt ging het mooie onderkomen van Erfgoed Juzt in de villa op het terrein van de Krabbebossen in Rijsbergen voor Erfgoed Juzt verloren. Het vinden van een nieuw onderkomen viel nog flink tegen. Uiteindelijk is dat gelukt in het voormalige activiteitencentrum van de voormalige Juzt-locatie Lievenshove in Oosterhout, met dank aan de huidige eigenaar, de gemeente Oosterhout.

3. Privacy

Vanwege de opheffing wilde Juzt duurzame afspraken maken over de privacy van oud-clieënten en oud-medewerkers. Want waar het toezicht daarop in het verleden door de koppeling van Erfgoed met Juzt mogelijk was, zou die bij de opheffing verloren gaan. Daarom heeft Erfgoed Juzt met goedkeuring van Juzt een daarop toegesneden privacyreglement vastgesteld.

De kern van is:

- Erfgoed Juzt bezit alleen historische voorwerpen, foto's en organisatorische gegevens, maar geen persoonsdossiers van oud-clieënten en oud-medewerkers.
- Oud-clieënten en oud-medewerkers kunnen de bezittingen van Erfgoed Juzt raadplegen ter ondersteuning van hun herinneringen aan die fase in hun leven.
- Er worden alleen gegevens verstrekt van degene die daarom vraagt. Deze mogen niet herkenbaar te herleiden zijn naar andere personen.
- Erfgoed Juzt houdt in een logboek bij welke gegevens zijn verstrekt. Het logboek is controleerbaar door de Raad van Toezicht en de daartoe door Juzt benoemde privacyfunctionaris.
- Erfgoed Juzt zorgt voor deugdelijke opslag van haar bezittingen en gegevens.
- Bij activiteiten van Erfgoed Juzt wordt toegezien op de naleving van de privacyregels.

Voor de verhuizing hebben medewerkers van Juzt samen met de mensen van Erfgoed Juzt de bezittingen van Erfgoed Juzt getoetst op het afgesproken privacyreglement, waarna Juzt heeft verklaard dat er alleen nog gegevens bij Erfgoed Juzt zijn, die voldoen aan de toets van het privacyreglement.

In het bijzondere geval van gegevens van huize Lievenshove kort na WO II is besloten die ter beschikking van het NIOD te stellen, waar ze een unieke aanvulling bleken te zijn voor de collectie van het NIOD.

Als bijdrage voor het toezicht op privacy heeft Erfgoed Juzt een bedrag van Juzt ontvangen voor in de komende jaren te houden privacy-audits, wat als 'reserve exploitatie' op de balans is opgenomen.

4. Middelen

Exploitatierkening

Inkomsten	2020	2019	
Bijdragen vrienden en boekjes	665	453	
Bijdrage Juzt t.b.v. kwaliteitscontrole	2.874		
Bijdrage Juzt t.b.v. exploitatie	2.400		
Bijdrage Juzt Reünie Lievenshove		4.255	
Bijdrage Juzt t.b.v. gemaakte onkosten	164		
Totaal	6.139	4.708	
Uitgaven			
Website	164	159	
Bankkosten	142	110	
Onkosten collectie	183	124	
Onkosten reünie Lievenshove		4.677	
Totaal	489	5070	
Saldo exploitatie	5.650	-362	
Balans	31-12-2020	31-12-2019	31-12-2018
Activa			
Vorderingen	0	0	0
Vooruitbetaald	0	0	0
Banksaldo Triodos	6.167	576	938
Totaal activa	6.167	576	938
Passiva			
Schulden	0	0	0
Reserve kwaliteit	2.874	0	0
Reserve exploitatie	1.911	0	0
Bijdrage Juzt	2.400		
Afgeboekt 2020	489		
Vrij eigen vermogen	1.382	576	938
Totaal passiva	6.167	576	938

Toelichting

- De kosten voor kwaliteit en het in stand houden van de collectie worden jaarlijks afgeboekt van de betreffende reserves.
- Bijzondere activiteiten worden bekostigd uit te verwerven subsidies en bijdragen van vrienden en verkoop boekjes.

5. Het bestuur van Erfgoed Juzt

Loes Gulickx, voorzitter (v/h Krabbebossen), John Jacobs, secretaris (v/h Krabbebossen), Edith van Damme (v/h Lentehof), Coen Dresen, penningmeester (v/h bestuurder Juzt), Bruno van Gent (v/h lid RvT Juzt). Raad van Toezicht: mw. H. Huijbregts-Schiedon, prof. R. Scholte, T. Horn.

Periode	Landelijk beeld	West-Brabant	Juzt en haar voorlopers
1900 - 1945	<ul style="list-style-type: none"> - Basisvisie: 'zorg voor' in 24 uren vorm - Verzuilde jeugdzorg, uitgevoerd door religieuze - Particuliere financiering m.u.v. jeugdbescherming 	<ul style="list-style-type: none"> - Verzuilde voorgid-instellingen, - Schoolinternaten en tehuizen voor zieke kinderen / zwangere meisjes 	<ul style="list-style-type: none"> - Schoolinternaten St. Louis (1840), E. Poppe - Moederheil (1917, later Valkenhorst) - Medisch kinderhuis Krabbebossen (1933)
1945 - 1985	<ul style="list-style-type: none"> - Geleidelijke ontzulling van jeugdzorg - Jeugdinstellingen worden gesubsidieerd, maar als lappendeken met aparte subsidieregelingen. - Geleidelijke komst van beroepskrachten - Instellingen zijn verantwoordelijk eigen instroom - Groeiende weerstand tegen de grote rol van de jeugdbescherming, de willekeur wie hulp krijgt en het ontbreken van cliëntrechten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ontstaan nieuwe instellingen in W.Brabant. 1980: 20 instellingen - Iedere instelling eigen aanbod en eigen instroom. - Bij veel instellingen aanmelden om maar een plek te vinden. - Schoolinternaten raken overbodig (ontzulling en komst meer scholen) 	<ul style="list-style-type: none"> - Lievenshove (B.o.Z.1945, O'hout 1963) - Jeugddorp Maria Rabboni (1953) - Opvanghuis Lentehof (1966) - Tehuis studerende/werkende meisjes (1972) - Medisch kleuterdagverblijven (MKD, 1978) - Boddaert Breda - Sosjale Joenit Bergen op Zoom, JAC Breda - Jeugd en Jongeren service Roosendaal
1985 - 1995	<ul style="list-style-type: none"> - Eerste fase stelselherziening - Subsidieregeling Regionale Samenwerkingsverbanden Jeugdhulpverlening (1986) - Instroom jeugdhulpv. via erkende instellingen - Wet Jeugdhulpverlening: jeugdhulpverlening naar provincies (1992), maar zonder jeugd-ggz, jeugdbescherming en jeugdgezondheidszorg. - Wel schaalvergroting in al die sectoren. 	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemming in Regionaal Samenwerkingsverband 'VOJ'. - Doel: stimuleren ambulante initiatieven en voorkomen van leuren met plaatsingen. - Mede door schaalvergroting ook komst van centrale intakes. - Geen plek voor moeilijk plaatsbare jeugd 13 plus 	<ul style="list-style-type: none"> - 1989 Fusie Sosjale Joenit, J&J service + Begeleid Wonen/Kamertraining - 1992 Medisch Pedagogische Instellingen: fusie Krabbebossen + MKD's - 1993 Jeugdhulp West-Brabant: fusie Lievenshove, Meisjeshuis + Lentehof - 1995 De Zuidwester: fusie van Maria Rabboni, Boddaert Breda, JAC Breda, Sosjale Joenit en school-/schippersinternaat Edward Poppe - Nieuwe initiatieven: Boddaert West-Brabant, Karam (opvanghuis Marokkaanse jongens), klinische verslavingszorg Sosjale Joenit (nu Novadic Kentron), leeftijdsgrens Lievenshove van 13 naar 18 jaar.
1995 - 2005	<ul style="list-style-type: none"> - Tweede fase van stelselherziening - Visie: 'zo-zo-zo': ambulant, minder residentieel - Ontstaan Bureau Jeugdzorg (1996) - Wet op Jeugdzorg (2002): jeugdhulpverlening en jeugdbescherming gaan samen. - Instroom jeugdzorg alleen via Bureau Jeugdzorg - Maar GGZ blijft apart, instroom via huisarts 	<ul style="list-style-type: none"> - Start Bureau Jeugdzorg West-Brabant (1996) met gezamenlijk zorgtoewijzingsteam (IZT) - Pleegzorg geïntegreerd in één voorziening in West-Brabant - B.Jz West-Brabant gaat op in B.Jz Noord-Brabant (2001) 	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuw initiatief: Hulp aan Huis, Avicenna, Opvang jeugdige vluchtelingen, Opvang dak/thuislozen BoZ, Pension zwerfjeugd Breda, KDV Etten Leur - Pleegzorgvoorziening W.Brabant wordt onderdeel van de Zuidwester - Jeugdhulp WB, Zuidwester en MPI partner in B.Jz WB: stem in de instroom - 2001, Met de komst B.Jz NB wordt instroom geheel extern bepaald - 2003, Tender: fusie SJWB en Med.Ped.Instellingen - Nieuwbouw Driekant, Krabbebossen, Laanzicht, groepen Lievenshove
2005 - 2015	<ul style="list-style-type: none"> - Aanloop volgende stelselherziening: - Groeiende onvrede over Bureau Jeugdzorg en over groei van de jeugdzorg i.h.a., - Wetswijziging gesloten jeugdzorg (2008). - Regeerakkoord 2012: jeugdzorg naar gemeenten 	<ul style="list-style-type: none"> - Provincie Noord-Brabant verlaat concurrentiemodel en koerst op afstemming van provinciaal Bureau Jeugdzorg met grote jeugdzorgaanbieders in vier regio's, w.o. West-Brabant. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe initiatieven: Ouderschap blijft, Keinder (diagnostiek), Foyer de Jeunesse, JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg). - Nieuwbouw JeugdzorgPlus op 3 locaties (voor beter betrekken van gezinnen) - 2011: Ontstaan Safegroup, fusie van Valkenhorst en Blijf Zuid Holland Zuid. - 2012: Juzt, fusie van Tender, de Zuidwester en Don Bosco Roosendaal.
2015 - 2017	<ul style="list-style-type: none"> - Derde fase van stelselherziening: - Jeugdwet (incl. GGZ) naar de gemeenten (2015) - Jeugdbescherming krijgt aparte positie in GI's - Inkoop, bezuinigingen, instroom per gemeente - Er komt registratiesysteem voor jeugdzorgwerkers - Blijft de passie van jeugdzorgwerker voor jeugd 	<ul style="list-style-type: none"> - West-Brabant: twee regio's: Oost en West. Het Jeugdhulp-speelveld wordt uitgebreid met GGZ, LVB en veel kleine aanbieders. Vanuit betrokken- en verantwoordelijkheid investeren gemeenten in jeugd-/wijkteams. Jeugdzorgwerkers gaan over naar 1° lijn. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2016, Fusie van Juzt en Safegroup. - De gevolgen van de decentralisatie worden heel voelbaar met zowel inhoudelijke als administratieve afstemmingsproblemen met gemeenten. - Ontoereikende vergoedingen voor intensieve 24 uren jeugdzorg. - Gevolg marktwerking: Juzt krimpt door komst van andere aanbieders. - Aanpassingen aan de decentralisatie kosten Juzt veel tijd en inspanning.
2018 - 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Toenemende kritiek op decentralisatie jeugdhulp. - Diversiteit in jeugd-/wijkteams verzwakt het stelsel - Jeugdhulpaanbieders zoeken naarstig evenwicht in bezuinigingen en diversiteit van opdrachtgevers - Wellicht in 2° helft 2020 meer landelijke regels. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeenten sturen verder op transformatie; jeugd-/wijkteams, nieuwe hulpvormen dicht bij kind en gezin, minder 24 uren jeugdzorg en samenwerking met meer zorgaanbieders i.p.v. grote multifunctionele aanbieders. 	<ul style="list-style-type: none"> - Reorganisatiepogingen om financieel fundament te verbeteren. - Om de zorg te continueren zoekt verlieslatend Juzt een fusiepartner. - Sluiting van Lievenshove, de Vliethoeve (2019) en de Krabbebossen (2020). - Extra middelen, nodig voor overname afgeslankt Juzt, worden niet gevonden. - Juzt stopt op 1 april 2020 en draagt de zorg over aan meerdere opvolgers.

